

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 4 maj 2023
(OR. en)

9015/23

DEVGEN 82
ACP 29
RELEX 547
SUSTDEV 70

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	4 maj 2023
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	8123/23
Ärende:	Korruption som ett hinder för utveckling – Rådets slutsatser (4 maj 2023)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om korruption som ett hinder för utveckling, som godkändes av rådet vid dess 3946:e möte den 4 maj 2023.

Korruption som ett hinder för utveckling

Rådets slutsatser

1. Korruption är ett komplext och svårlöst socialt, politiskt, säkerhetsmässigt och ekonomiskt problem som påverkar alla länder och regioner i världen, inklusive Europa. Dess negativa ekonomiska konsekvenser uppskattas motsvara nio gånger det globala offentliga utvecklingsbiståndet. Korruption urholkar demokratin, förtroendet för institutionerna, rättsstatsprincipen och förverkligandet och åtnjutandet av de mänskliga rättigheterna. Den innebär en erövring av staten och undergräver statens legitimitet, skatteuppbörden och tillhandahållandet av offentliga tjänster samt snedvrider fungerande marknader, vilket i praktiken begränsar alla områden för hållbar mänsklig, ekonomisk och social utveckling. Korruption är ett av de största hindren för fattigdomsutrotning eftersom den drabbar fattiga och de mest utsatta personerna och grupperna värst. Den förvärrar ojämlikheten och drabbar i oproportionerligt hög grad kvinnor, flickor och personer med funktionsnedsättning. Dessutom bidrar korruption till förekomsten av organiserad brottslighet och påverkar säkerheten och stabiliteten negativt på alla nivåer. Av dessa skäl behandlas korruption som ett hinder för hållbar utveckling i såväl Agenda 2030 för hållbar utveckling, särskilt mål 16 för hållbar utveckling, som i det nya europeiska samförståndet om utveckling och instrumentet Europa i världen.
2. Covid-19-pandemin har belastat resurserna och bekräftat vikten av en effektiv övervakning av de offentliga utgifterna. Rysslands oprovocerade och olagliga anfallskrig mot Ukraina har bidragit till en global livsmedels- och energikris. I detta sammanhang noterar rådet det alltmer akuta behovet av att anta ett myndighetsövergripande tillvägagångssätt för att bekämpa korruption, närhelst och varhelst den uppträder, för att säkerställa att stödet når de mest behövande och används så effektivt som möjligt.

3. Rådet uppskattar de betydande bidragen från kommissionens avdelningar och utrikestjänsten för att bekämpa korruption genom EU:s yttre åtgärder. Detta omfattar bland annat bilaterala och regionala program, stöd till förbättrade system för förvaltning av de offentliga finanserna, politiska dialoger och människorättsdialoger med partnerländer och EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024. Rådet erinrar om de pågående diskussionerna om andra möjliga verktyg för att bekämpa korruption globalt.
4. Rådet betonar att korruptionsbekämpning, främjande av demokratiska värden och höga standarder samt säkerställande av god förvaltning och insyn utgör integrerade delar av EU:s och medlemsstaternas samarbete med alla partnerländer och är centrala vägledande principer för Global Gateway.
5. Rådet understryker att korruption är ett av de kostsammaste icke-tariffära hindren för den globala handeln, särskilt för låginkomstländer och lägre medelinkomstländer, och ett av de största hindren för skapandet av ett gynnsamt företags- och investeringsklimat. Handel och privata investeringar kan stärka incitamenten att minska korruptionen genom att uppmuntra ett öppet, hållbart och regelbaserat handelssystem och innovativa finansieringslösningar.
6. Rådet noterar att penningtvätt, skatteundandragande och internationell korruption utgör en betydande del av de olagliga finansiella flödena. Viktiga aspekter i kampen mot korruption är därför att införa större insyn i företagens ägande, stödja insatser för att spåra, frysa och återvinna stulna tillgångar, stärka systemen för bekämpning av penningtvätt, öka transparensen i fråga om verkligt ägande samt skärpa reglerna om oförenligheter, intressekonflikter, lobbyverksamhet och svängdörrsproblematik.
7. Mot bakgrund av det ovanstående framhåller rådet vikten av att inbegripa ett starkt antikorrupcionsperspektiv i alla utvecklingsinsatser och sammanlänkade sektorer såsom hälso- och sjukvård, utbildning, sysselsättning, energitrygghet och kampen mot klimatförändringarna. Detta är särskilt viktigt inom förvaltningen av de offentliga finanserna och i sammanhang där korruptionen är utbredd och identifieras som ett avgörande hinder för hållbar utveckling, såsom konflikter och kriser, upphandling, utvinningsindustrin och storskaliga infrastrukturprojekt.

8. Rådet välkomnar den nyligen genomförda utvärderingen av EU:s stöd till rättsstatsprincipen och korruptionsbekämpning i partnerländerna 2010–2021, som utgör en lämplig grund för en mer ambitiös och övergripande Team Europe-strategi för att bekämpa korruption. Rådet noterar särskilt rekommendationerna om att utarbeta en enhetlig och övergripande ram för korruptionsbekämpning som ska integreras i alla sektorer och förbättra övervakningen, utvärderingen, ansvarsskyldigheten och erfarenhetsöverföringen. Rådet understryker att en integrering av insatserna mot korruption kan bidra till att förbättra medborgarnas vardag genom att säkerställa lika tillgång till vitala tjänster, minska ojämlikheten och främja ansvarig och inkluderande samhällsstyrning.
9. Med detta i åtanke uppmanar rådet kommissionen och den höga representanten att anta en mer strategisk och integrerad EU-strategi för att förebygga och bekämpa korruption som ett hinder för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling. Detta bör omfatta ett snabbt utarbetande och en snabb spridning av uppdaterade riktlinjer om korruptionsbekämpning inom ramen för EU:s yttre åtgärder. FN:s konvention mot korruption, OECD:s konvention om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser, OECD:s rekommendation från 2021 om ytterligare bekämpning av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser och OECD:s rekommendation från 2016 till aktörer inom utvecklingssamarbete om hantering av risken för korruption, samt andra internationella och europeiska standarder, bör fungera som viktiga riktmärken i detta arbete.
10. Rådet betonar att den människorättsbaserade strategin för utveckling är ett viktigt verktyg i kampen mot korruption som både EU och dess medlemsstater är engagerade i, i linje med det nya europeiska samförståndet om utveckling och i enlighet med förordningen om Europa i världen. Rådet erinrar också om vikten av att genomföra principerna om effektivt utvecklingssamarbete, vilket kan bidra till att minska korruptionen och stärka de offentliga institutionerna, bland annat med hjälp av sakkunskap inom den offentliga sektorn, kapacitetsuppbyggnad, tekniskt bistånd och kunskapsutbyte.

11. Rådet understryker att förnyade insatser för att bekämpa korruption bör baseras på en ömsesidigt respektfull dialog, inkluderande beslutsprocesser, mänskliga rättigheter och jämställdhet, samtidigt som man fokuserar på långsiktiga effekter som grundar sig på en politisk-ekonomisk analys av lokala sammanhang och de viktigaste drivkrafterna bakom korruption. Rådet understryker vidare behovet av att integrera erfarenheter från framgångsrika strategier mot korruption i alla områden för partnerskap, på grundval av bevis och bästa praxis, samtidigt som man säkerställer politisk samstämmighet på alla nivåer och samordning med medlemsstaternas strategier mot korruption.
12. Rådet uppmuntrar användningen av innovativ och effektiv teknik för att stärka öppenheten och minska risken för korruption. Detta inbegriper insatser för digital omvandling, bland annat genom medborgarnas ökade egenmakt, utveckling av digitala, oberoende och autonoma externa system för visselblåsare samt e-förvaltning och e-upphandlingssystem. Dessa insatser bör utökas när så är lämpligt, samtidigt som man säkerställer garantier för de mänskliga rättigheterna, inbegripet rätten till integritet.
13. Rådet uppmanar kommissionens avdelningar, utrikestjänsten och medlemsstaterna till ett närmare samarbete i en Team Europe-anda för att främja god samhällsstyrning och bekämpa korruption som ett hinder för utveckling, bland annat genom Team Europe-initiativen, Global Gateway och en förstärkt politisk dialog med partnerländer. I detta avseende välkomnar rådet särskilt det globala Team Europe-initiativet för demokrati, där fokus ligger på rättsstatsprincipen och ansvarsskyldigheten.
14. Rådet uppmanar dessutom kommissionens avdelningar, utrikestjänsten och medlemsstaterna att öka insatserna för att bekämpa olagliga finansiella flöden, inbegripet medel som erhållits genom korruption. Det krävs insatser för att bekämpa olagliga finansiella flöden såväl i länder där de har sitt ursprung som i transit- och destinationsländer. I detta avseende välkomnar rådet det pågående arbetet i arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot korruption samt Team Europe-initiativet för att stödja Afrika i kampen mot olagliga finansiella flöden och gränsöverskridande organiserad brottslighet.
15. Rådet uppmanar kommissionens avdelningar och utrikestjänsten att regelbundet uppdatera rådet om framstegen genom att säkerställa att de befintliga rapporteringsmekanismerna omfattar EU-åtgärder som bidrar till att minska korruptionen i vid bemärkelse.

16. Rådet understryker att offentliga institutioner, inbegripet oberoende revisionsorgan, organisationer i det civila samhället, multilaterala aktörer, människorättsförsvarare, journalister, visselblåsare, medier och enheter inom den privata sektorn spelar en avgörande roll när det gäller att stärka samhällets motståndskraft mot korruption och uppnå ovannämnda mål.
-